

Cohabitació incerta

El pèndol ideològic-electoral que plana sobre les transicions de l'Europa central i oriental ha tornat a moure's sobre Polònia. La victòria de Solidaritat després del retorn dels ex-comunistes en les legislatives de 1993, confirmada en les presidencials de 1995, expressa que la sortida del comunisme és encara agredolça. Un fet de no poques decepcions i moltíssimes contradiccions.

Diffícilment l'escalada doctrinal i d'intromissions de la jerarquia catòlica en la primera etapa del govern de Solidaritat intensificada durant la presidència de Lech Walesa (1991-1995) podia ser entomada de bona gana per tota la societat polonesa. Tot i la immensa majoria de catòlics, de gentada que es mobilitza davant del papa Joan Pau II, el Vaticà no va aconseguir qüestionar el divorci, ni penalitzar l'avortament, ni eliminar l'ensenyament laic i públic, ni institucionalitzar el nacional-catolicisme en el text de la nova Constitució.

Així mateix, els despropòsits en matèria econòmica sota el mandat de Walesa, quan no la paralització organitzada, va deixar en punt mort moltes de les reformes començades pel primer govern de Solidaritat de Tadeusz Mazowiecki. I van haver de ser paradoxal-

ment els ex-comunistes els que, amb la seva majoria absoluta de l'any 1993 i el profund coneixement de l'aparell d'un estat que ells havien creat, van empènyer les reformes i en van capitalitzar els fruits. Les xifres macroeconòmiques més espectaculars aconseguides amb receptes neoliberals beneïdes pel Fons Monetari Internacional, van arribar l'any passat quan Aleksander Kwasniewski ja en portava un com a president de la república. Èxits, a més a més, que, juntament amb l'admissió a l'OTAN i l'inici de converses amb la Unió Europea, han pogut ser l'enveja de Leszek Balcerowicz, l'home que immediatament després de la caiguda del comunisme va dissenyar des del Ministeri d'Economia la primera teràpia de xoc que es va fer al bloc de l'Est.

Ara Balcerowicz, com a líder del partit Unió per la

Llibertat, fundat per Mazowiecki i hereu del sector laic i "socialdemòcrata" de Solidaritat, està cridat a ser "l'ànima econòmica" del govern de dretes que sorgeixi de la majoria parlamentària d'aquesta nova versió de Solidaritat, més dretana i nacional-catòlica que la fundada fa disset anys. Que Balcerowicz, primer ministre o no, sigui l'home fort de la coalició garanteix una cohabitació mesurada amb Kwasniewski que sempre ha reconegut que no li desagradaria gens tenir com a soci Balcerowicz i la Unió per la Llibertat. Personalitats

pròximes a aquest partit com el periodista Adam Michnik van estar temptats fa dos anys a recomanar el vot per a Kwasniewski, però no ho van fer -i ho van explicar públicament- perquè van considerar que no era bo que els hereus de la dictadura, que ja tenien la majoria parlamentària, acaparesin la presidència de la república. Ara, una cohabitació amb Balcerowicz garantiria també als ex-comunistes prou tranquil·litat per refer-se de la seva derrota, provocada més aviat pels escàndols de corrupció i pel poc tacte durant les catàstrofiques inundacions que no pas pel balanç de gestió econòmica.

En canvi el predomini dels nacional-catòlics en el govern no només portaria a una cohabitació incòmoda per a

Kwasniewski, sinó a una intensificació de la sospita "totalitària" a què estan sotmesos els ex-comunistes i que encara no s'ha cabat d'esvaïr del tot. Tenint en compte que el líder de Solidaritat, Marian Krzaklewski és un home de poc carisma, no hi hauria cap dubte que Lech Walesa acabaria manant, o com a cap del govern o des de l'ombra. I com, en el període anterior, seria difícil evitar les intrigues i les maniobres demagògiques. Fòrmula que no es del tot descartable tenint en compte que l'electorat més dretà que ha votat Solidaritat s'ha mobilitzat amb populistes promeses d'impossible compliment com "reprivatitzar". Es a dir, revisar les privatitzacions dels últims anys que van provocar la irritació i la sensació d'estafa als milions de polonesos que s'han quedat fora del gran repartiment capitalista. ■

LLIBERT FERRI

"El predomini dels nacional-catòlics en el govern de Polònia portaria a una cohabitació conflictiva i Lech Walesa acabaria manant des de l'ombra."